

عملکرد پایداری شرکت و تداوم سود بر ارتباط بین کیفیت سود و جریان نقد آتی

دکتر فاطمه صراف

استادیار گروه حسابداری، واحد تهران جنوب، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران. (نویسنده مسئول).

aznyobe@yahoo.com

محمدرضا روشنی گیلوانی

دانشجوی دکتری حسابداری، واحد تهران جنوب، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

m_r_roshani@yahoo.com

چکیده

عملکرد پایداری شرکت و مسئولیت اجتماعی شرکت نه تنها به دلیل افزایش آگاهی مصرف کنندگان، مقررات و راهبری شرکتی، بلکه همچنین به عنوان یک عامل برای بهبود عملکرد شرکت در بلندمدت، در طول دو دهه گذشته بسیار مورد توجه قرار گرفته و به مسئله مهمی در سطح جهان تبدیل شده است. سودهای پایدار قسمتی از سودهای موجود است که ماندگارند و ماندگاری آن‌ها ادامه می‌یابد. ماندگاری سودها را مربوط به کیفیت سودها دانسته و استدلال می‌کنند آن میزان تغییرات در اجزای فعلی سودها که به ارزش‌های آتی منتقل می‌شود، نشان‌دهنده کیفیت سودها است. همه سودهای حسابداری گزارش شده دائمی نیستند. عملکرد پایداری شرکت و تداوم سود بر ارتباط بین کیفیت سود و جریان نقد آتی رابطه معناداری وجود دارد؟ جامعه آماری شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران بین سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۴۰۰ و با استفاده از اطلاعات ۱۸۶ شرکت و روش رگرسیون خطی چند متغیره به آزمون فرضیه پرداخته شد که نتایج آزمون نشان داد کیفیت سود رابطه معناداری با جریان نقد آتی دارد. همچنین عملکرد پایداری و تداوم سود بر رابطه بین کیفیت سود و جریان نقد آتی تأثیر معناداری دارند.

واژگان کلیدی: عملکرد پایداری، تداوم سود، کیفیت سود، جریان نقد آتی.

مقدمه

پیش بینی جریان‌های نقدی و تغییرات آن به عنوان یک رویداد اقتصادی از دیرباز مورد علاقه سرمایه گذاران، مدیران، اعتباردهندگان و محققان بوده است. این توجه ناشی از کاربرد جریان‌های نقدی در مدل‌های ارزشیابی سهام، ارزیابی توان پرداخت سود سهام، ارزیابی ریسک، ارزیابی عملکرد واحد تجاری و وظیفه مباشرت مدیریت، ارزیابی نحوه انتخاب روش‌های حسابداری توسط مدیریت و استفاده از جریان‌های نقدی برای اتخاذ تصمیمات سودمند و مرتبط با مدل‌های تصمیم‌گیری است. حال اگر بتوان جریان‌های نقدی را به نحو مناسبی پیش‌بینی کرد، بخش قابل توجهی از نیازهای اطلاعاتی مرتبط با جریان‌های نقدی تأمین خواهد شد. وجه نقد از منابع مهم و حیاتی هر واحد اقتصادی است و ایجاد توازن بین وجوه نقد موجود و نیازهای نقدی، یکی از مهم‌ترین عوامل سیاست اقتصادی و تداوم فعالیت آن هاست (ثقفی، ۱۳۹۸). همچنین در بسیاری از تصمیمات مالی، مدل‌های ارزشیابی اوراق بهادار، روش‌های ارزشیابی طرح‌های سرمایه‌ای و برخی تجزیه و تحلیل‌های مدیریت مالی، جریان‌های نقدی نقش محوری دارند. به این ترتیب از دید درون‌سازمانی، توانایی پیش‌بینی نتایج فعالیت‌های آتی، به خصوص جریان‌های نقدی اداره امور را در کاراترین شکل خود ممکن می‌سازد و به اتخاذ تصمیمات بهینه عملیاتی، سرمایه‌گذاری و تأمین مالی منجر می‌شود. وضعیت نقدینگی آتی واحد

تجاری، به توانایی واحد تجاری در تأمین وجه نقد مورد نیاز به منظور تسویه تعهدات در سررسید و دیگر نیازهای نقدی بستگی دارد که این موضوع بر قیمت های بازار اوراق بهادار واحد تجاری اثرگذار است. بنابراین، گزارشگری مالی باید اطلاعاتی را فراهم سازد که سرمایه گذاران، اعتباردهندگان و سایر افراد ذینفع بتوانند مبلغ، زمان بندی و عدم اطمینان موجود در رابطه با جریان های نقدی آتی را ارزیابی کنند (محمدی، ۱۳۹۸).

سود یکی از معیارهای ارزیابی عملکرد و ارزشیابی واحدهای تجاری، بر اساس مبنای حسابداری تعهدی به حساب می آید. همچنین منبع اصلی و مهم اطلاعات خاص ارائه شده در صورت های مالی نیز می باشد. بسیاری از تصمیم گیری های سرمایه گذاران بر مبنای سود گزارش شده اتخاذ می گردد. در ارزیابی عملکرد آتی شرکت، سود گزارش شده، معیار مناسب تری از سایر اطلاعات همچون سود تقسیمی و جریان وجه نقد، به شمار می آید. در قراردادهای بدهی نیز برای تعیین ریسک اعتباری و مدل رتبه بندی از سود استفاده می گردد. اساس حسابداری بر این است که سود خالص گزارش شده، نتایج عملیات واقعی شرکت را به طور شفاف و منصفانه منعکس می نماید، اما با توجه به اهمیت سود، پژوهشگران، تحلیلگران و سرمایه گذاران برای ارزیابی درست، علاوه بر کمیت سود به کیفیت سود نیز توجه می نمایند. امروزه با توجه به محدودیت هایی که در مورد سود گزارش شده حسابداری وجود دارد، سرمایه گذاران کیفیت سود را شاخص بهتری برای نحوه تخصیص منابع خود می دانند. سود حسابداری زمانی از کیفیت لازم برخوردار است که از استمرار و قابلیت پیش بینی کنندگی برخوردار باشد. چنانچه سود دارای کیفیت بالایی باشد، سهامداران می توانند با اطمینان بیشتری نسبت به انتخاب سهام برای سرمایه گذاری اقدام نمایند (رضوانی، ۱۳۹۷).

عملکرد پایداری شرکت و مسئولیت اجتماعی شرکت نه تنها به دلیل افزایش آگاهی مصرف کنندگان، مقررات و راهبری شرکتی، بلکه همچنین به عنوان یک عامل برای بهبود عملکرد شرکت در بلندمدت، در طول دو دهه گذشته بسیار مورد توجه قرار گرفته و به مسئله مهمی در سطح جهان تبدیل شده است (لین و همکاران^۱، ۲۰۱۹). در دهه اخیر مسئولیت اجتماعی تحت عنوان زیر مجموعه ای از عملکرد پایداری به الگوی مسلط و همه جانبه در زمینه کنترل و هدایت شرکت ها مبدل گشته است. بنابراین پایداری دارای اثر بالقوه بر شرکت می باشد. از طرفی نیز علاقه سرمایه گذاران در سرمایه گذاری اجتماعی مسئولانه که عمدتاً توجه آن به ابعاد سه گانه زیست محیطی، اجتماعی و اقتصادی معطوف می باشد، به طور قابل ملاحظه ای افزایش یافته است. در پی ایجاد و افزایش الزامات قانونی در زمینه عملکرد پایداری، همچنین رشد آگاهی عمومی، بحث داغ پایداری در کشورهای توسعه یافته از طرف شرکت ها، دولت ها، جامعه و مراکز علمی پژوهشی به طور چشمگیری پیگیری می شود. در کانون رابطه قراردادی بین شرکت و ذینفعان، توجه به آینده قرار دارد و آینده هم از طریق پایداری مشهود خواهد شد. پایداری شرکت که اخیراً توجه زیادی را به خود جلب کرده یک بخش مهم در حال رشد می باشد و از آن به عنوان مسئولیت پذیری در مقابل آثار عملکردش بر محیط پیرامون تعبیر شده و سبب توسعه سازمان می شود (هاشمی، ۱۳۹۸).

همچنین، سودهای پایدار قسمتی از سودهای موجود است که ماندگارند و ماندگاری آن ها ادامه می یابد. لیپ^۲ (۲۰۲۰) ماندگاری سودها را مربوط به کیفیت سودها دانسته و استدلال می کند آن میزان تغییرات در اجزای فعلی سودها که به ارزش های آتی منتقل می شود، نشاندهنده کیفیت سودها است. همه سودهای حسابداری گزارش شده دائمی نیستند. بعضی اجزای سودها خصوصاً بعضی از اجزای تعهدی بلندمدت و فعلی همانند برخی تجدید ساختارها، صلاحیتهای مدیریت، شناسایی سود، نگهداری سهم و یا تغییر در اصول و روش های حسابداری فقط دارای تأثیر کوتاه مدت بر روی سودها بوده و یا تأثیر آن ها فقط یک مرتبه می باشد. در نتیجه سودهایی که دارای عناصر به شدت زودگذر هستند

¹ Lane et al

² Lip

ممکن است دارای اثرات محدودی در ارزشگذاری باشند (شبان، ۱۳۹۶). بنابراین با توجه به موارد ذکر شده سوال زیر مطرح می شود که آیا بین عملکرد پایداری شرکت و تداوم سود بر ارتباط بین کیفیت سود و جریان نقد آتی رابطه معناداری وجود دارد؟

پیشینه پژوهش

جینگ جیا^۱ (۲۰۲۱) پژوهشی را با عنوان "عملکرد پایداری شرکت و تداوم سود بر ارتباط بین کیفیت سود و جریان نقد آتی" در طی سال های ۲۰۱۸ - ۲۰۰۲ در ۲۳۶ شرکت در استرالیا با استفاده از رگرسیون خطی چند متغیره انجام داد. وی در تحقیق خود به این نتیجه رسید که عملکرد پایداری شرکت ها با جریان نقد آتی مرتبط است. همچنین عملکرد پایداری شرکت ها به طور مثبت با تداوم سود مرتبط است و تأثیر مثبتی بر ارتباط بین سود و جریان نقد آتی دارد.

والدرون و جردن^۲ (۲۰۲۱) پژوهشی را با عنوان "مقایسه توانایی سود و جریان وجه نقد عملیاتی" در طی سال های ۲۰۱۱ - ۱۹۹۴ در ۱۶۸ شرکت در آمریکا به بررسی مقایسه توانایی سود و جریان وجه نقد عملیاتی پرداختند. آن ها از دو مدل رگرسیون ساده به عنوان مدل پیش بینی جریان وجه نقد آتی استفاده کردند. در یکی سود سال گذشته و در دیگری، جریان وجه نقد عملیاتی سال گذشته و در دیگری، جریان وجه نقد عملیاتی سال گذشته را به عنوان متغیر مستقل به کار گرفتند. آن ها بیان کردند که طی دوره بی ثباتی اقتصادی، استفاده از جریان نقد جاری برای پیش بینی جریان وجه نقد یک سال بعد در مقایسه با سود از توانایی پیش بینی بیشتری برخوردار است.

بنجما^۳ (۲۰۲۰) پژوهشی را با عنوان "اقدام تعهدی و پیش بینی جریان نقد عملیاتی آتی" در طی سال های ۲۰۱۶ - ۲۰۱۰ در ۱۳۶ شرکت در تونس با استفاده از روش حداقل مربعات تعمیم یافته به بررسی اقدام تعهدی و پیش بینی جریان نقد عملیاتی آتی پرداخت. نتایج تحقیق وی نشان داد که تفکیک سود به اقدام تعهدی و جریان نقدی، توانایی پیش بینی سود را نسبت به یک رقم سود، افزایش می دهد. علاوه بر این، مطابق با پیش بینی، تفکیک کل اقدام تعهدی به اجزای اصلی افزایش قابل توجهی در توانایی پیش بینی سود ایجاد می نماید و اجزای تعهدی حاکی از قدرت قابل توجه آن برای پیش بینی جریان نقدی آتی است.

لورک^۴ (۲۰۲۰) پژوهشی را با عنوان "شواهدی جدید از جریان نقد عملیاتی" در طی سال های ۲۰۱۳ - ۲۰۰۹ با استفاده از رگرسیون خطی چندگانه به روش حداقل مربعات تعمیم یافته به بررسی توانایی جریان های نقدی عملیاتی گذشته و سود عملیاتی گذشته، برای پیش بینی جریان های نقدی عملیاتی آتی پرداخت. نتایج پژوهش نشان داد که جریان های نقدی گذشته نسبت به سود عملیاتی گذشته، بهتر می تواند جریان های نقد عملیاتی آتی را پیش بینی کند و معمولاً این پیش بینی در شرکت های بزرگ به شرکت های کوچک، به شکل دقیق تری صورت می گیرد.

الطار و همکاران^۵ (۲۰۱۹) پژوهشی را با عنوان "بررسی محتوای اطلاعاتی اقدام تعهدی غیر عادی در پیش بجزریان های نقدی آتی" در ۲۰۳ شرکت در بریتانیا در طی سال های ۲۰۱۵ - ۲۰۱۰ با استفاده از رگرسیون خطی چندگانه به روش حداقل مربعات تعمیم یافته به بررسی محتوای اطلاعاتی اقدام تعهدی غیر عادی در پیش بجزریان های نقدی آتی پرداختند. نتایج آنها نشان داد که اقدام تعهدی غیر عادی همانند اقدام تعهدی عادی دارای قدرت پیش بینی در مورد جریان های نقد آتی هستند. همچنین آنان نشان دادند که محتوای اطلاعاتی داده های حسابداری تحت تأثیر ریسک

¹ Jing Jiao

² Waldron & Jordan

³ Benjema

⁴ Lorek

⁵ Al-Attar et al

ورشکستگی شرکت ها قرار دارد و با بالا رفتن احتمال ورشکستگی، قدرت توضیح دهنده اطلاعات حسابداری کاهش می یابد.

گومز^۱ (۲۰۱۹) پژوهشی را با عنوان " بررسی ارتباط بین عملکرد پایداری شرکت و جریان نقد آتی" در ۳۵۰ شرکت در طی سال های ۲۰۱۲ - ۲۰۰۶ در شرکت اسپانیا با استفاده از رگرسیون خطی چندگانه به بررسی ارتباط بین عملکرد پایداری شرکت و جریان نقد آتی پرداخت. وی به این نتیجه رسید که بین عملکرد پایداری شرکت و جریان نقد آتی ارتباط منفی وجود دارد.

بنی خالد و همکاران^۲ (۲۰۱۸) پژوهشی را با عنوان " بررسی تداوم سود و جریان نقد آتی" در ۲۱۸ شرکت در طی سال های ۲۰۱۵ - ۲۰۱۰ در لبنان با استفاده از روش داده های تابلویی و روش رگرسیون چند متغیره به بررسی تداوم سود و جریان نقد آتی پرداختند. یافته های تحقیق آن ها نشان داد که بین تداوم سود و جریان نقد آتی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

گیولیم^۳ (۲۰۱۸) پژوهشی را با عنوان " بررسی تأثیر کیفیت سود و جریان نقد آتی" در ۱۴۲ شرکت در طی سال های ۲۰۱۷ - ۲۰۱۰ در آمریکا با استفاده از رگرسیون خطی به بررسی تأثیر کیفیت سود و جریان نقد آتی پرداخت. وی در تحقیق خود به این نتیجه رسید که بین کیفیت سود و جریان نقد آتی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

پارک^۴ (۲۰۱۸) پژوهشی را با عنوان " بررسی رابطه بین پایداری سود و جریان نقد آتی" در ۱۶۸ شرکت در طی سال های ۲۰۱۶ - ۲۰۱۰ در لندن به بررسی رابطه بین پایداری سود و جریان نقد آتی با استفاده از روش های آماری تحلیل همبستگی و رگرسیون مقطعی پرداخت. نتایج پژوهش وی نشان داد که بین پایداری سود و جریان نقد آتی رابطه معناداری وجود ندارد.

عباس زاده (۱۳۹۹) پژوهشی را با عنوان " بررسی رابطه بین کیفیت سود و جریان نقد آتی" روی ۱۱۰ شرکت در طی سال های ۱۳۹۶ - ۱۳۹۰ با استفاده از رگرسیون خطی چند متغیره به بررسی رابطه بین کیفیت سود و جریان نقد آتی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداخت. نتایج تحقیق وی نشان داد که بین کیفیت سود و جریان نقد آتی رابطه معناداری وجود دارد.

کردستانی (۱۳۹۹) پژوهشی را با عنوان " بررسی تأثیر عملکرد پایداری شرکت و جریان وجه نقد آتی" روی ۱۰۲ شرکت در طی سال های ۱۳۹۷ - ۱۳۹۳ با استفاده از رگرسیون خطی و داده های ترکیبی به بررسی تأثیر عملکرد پایداری شرکت و جریان وجه نقد آتی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداخت. نتایج تحقیق وی نشان داد که بین عملکرد پایداری شرکت و جریان وجه نقد آتی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

پوررستم (۱۳۹۸) پژوهشی را با عنوان " بررسی رابطه بین تداوم سود و جریان وجه نقد آتی" روی ۱۱۵ شرکت در طی سال های ۱۳۹۶ - ۱۳۹۱ با استفاده از رگرسیون حداقل مربعات به بررسی رابطه بین تداوم سود و جریان وجه نقد آتی پرداخت. نتایج تحقیق وی نشان داد که بین تداوم سود و جریان وجه نقد آتی رابطه معناداری وجود ندارد.

ثقفی (۱۳۹۸) پژوهشی را با عنوان " بررسی رابطه بین پایداری سود و جریان وجه نقد آتی" روی ۱۰۲ شرکت در طی سال های ۱۳۹۵ - ۱۳۹۰ با استفاده از رگرسیون خطی به بررسی رابطه بین پایداری سود و جریان وجه نقد آتی پرداخت. نتایج تحقیق وی نشان داد که ارتباط مثبت و معناداری بین پایداری سود و جریان وجه نقد آتی وجود دارد.

¹ Gomez

² Bani Khalid et al

³ Gwilym

⁴ Park

نوروزی (۱۳۹۷) پژوهشی را با عنوان " بررسی رابطه بین کیفیت سود و جریان نقد آتی " روی ۱۱۰ شرکت در طی سال های ۱۳۹۶ - ۱۳۹۲ با استفاده از رگرسیون خطی چند متغیره به بررسی رابطه بین کیفیت سود و جریان نقد آتی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداخت. نتایج تحقیق وی نشان داد که بین کیفیت سود و جریان نقد آتی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

محبی و سبزواری (۱۳۹۷) پژوهشی را با عنوان " تفکیک سود به اجزای نقدی و تعهدی در پیش بینی جریان های نقد عملیاتی آتی " روی ۴۱ شرکت در بورس اوراق بهادار تهران در طی سال های ۱۳۹۳ - ۱۳۸۹ با استفاده از حداقل مربعات تعمیم یافته به بررسی تفکیک سود به اجزای نقدی و تعهدی در پیش بینی جریان های نقد عملیاتی آتی پرداختند. نتایج تحقیق آن ها نشان داد که اجزای سود، اطلاعات متفاوتی در خصوص جریان های نقد عملیاتی آتی منعکس می سازند. همچنین آن ها با تفکیک بخش تعهدی سود به اجزای بیشتر، نشان دادند که توان مدل در پیش بینی جریان های نقدی بهبود می یابد.

صفرزاده (۱۳۹۶) پژوهشی را با عنوان " بررسی نقش اقلام تعهدی در پیش بینی جریان نقدی آتی " روی ۱۰۱ شرکت در طی سال های ۱۳۹۴ - ۱۳۹۰ با استفاده از رگرسیون خطی چند متغیره و داده های ترکیبی به بررسی نقش اقلام تعهدی در پیش بینی جریان نقدی آتی پرداخت. نتایج تحقیق وی نشان داد که بین اقلام تعهدی و پیش بینی جریان نقدی آتی رابطه معناداری وجود دارد.

فرضیه پژوهش

- ۱) بین کیفیت سود و جریان نقد آتی رابطه معناداری وجود دارد.
- ۲) عملکرد پایداری شرکت بر رابطه بین کیفیت سود و جریان نقد آتی تأثیر معناداری دارد.
- ۳) تداوم سود بر رابطه بین کیفیت سود و جریان نقد آتی تأثیر معناداری دارد.

روش پژوهش

پژوهش از لحاظ هدف کاربردی و از لحاظ ماهیت، یک پژوهش توصیفی با تأکید بر روابط همبستگی است، زیرا از یک طرف وضع موجود را بررسی می کند و از طرف دیگر رابطه بین متغیرهای مختلف را با استفاده از تحلیل رگرسیون تعیین می نماید. علاوه بر این در حوزه مطالعات پس رویدادی قرار می گیرد و مبتنی بر اطلاعات واقعی صورت های مالی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران و سایر اطلاعات واقعی است که با روش استقرایی به کل جامعه آماری قابل تعمیم خواهد بود. برای جمع آوری داده های متغیرهای پژوهش از صورت های مالی شرکت ها و از منابع مختلفی همچون نرم افزار ره آورد نوین و سایت اینترنتی متعلق به مرکز مدیریت پژوهش و مطالعات اسلامی سازمان بورس اوراق بهادار تهران و سایت کدال استفاده شده است. قلمرو زمانی این پژوهش از سال ۱۳۹۰ تا ۱۴۰۰ است.

جامعه آماری پژوهش

جامعه آماری این پژوهش شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران هستند. نمونه آماری به روش حذفی و با اعمال شرایط زیر تعیین شد:

۱. برای رعایت قابلیت مقایسه پذیری آن ها، سال مالی شرکت ها منتهی به پایان اسفندماه هر سال باشد.
۲. طی قلمرو زمانی پژوهش، توقف فعالیت نداشته و دوره مالی خود را تغییر نداده باشند.
۳. کلیه اطلاعات مورد نیاز از شرکت ها برای پژوهش در دسترس باشد.

۵. جزء بانک‌ها و مؤسسات مالی (شرکت‌های سرمایه‌گذاری، شرکت‌های هلدینگ، لیزینگ‌ها و بیمه) نباشند.
۶. شرکت‌ها قبل از سال ۱۳۹۰ در بورس پذیرفته شده باشند.
با مد نظر دادن محدودیت‌های بالا تعداد ۱۸۲ شرکت به‌عنوان نمونه پژوهش انتخاب شدند.

متغیر وابسته:

جریان نقد آتی (FOCF):

جریان نقد عملیاتی شرکت i در سال $t+1$ که برابر است با نسبت جریان نقد عملیاتی یکسال بعد به کل دارایی‌ها (مسلم زاده، ۱۳۹۵).

متغیر مستقل:

کیفیت سود (Quality of benefit):

مطابق با پژوهش (باوی، ۱۳۹۷) جهت محاسبه و اندازه‌گیری کیفیت سود از معیار ارزیابی سود ناخالص استفاده شده است.

ارزیابی سود ناخالص: عبارت است از سود ناخالص فروش که هر چقدر این نسبت بزرگتر باشد، کیفیت سود بیشتر است.

متغیر تعدیلگر:

عملکرد پایداری شرکت (Corporate sustainability):

عملکرد پایداری شرکت به عنوان متغیر تعدیلگر در نظر گرفته شده است. جهت امتیازدهی سنجش مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها بر اساس (آلبرشت^۱، ۲۰۱۵) از یک متغیر موهومی بین صفر و یک استفاده می‌شود به طوری که اگر افشای عملکرد پایداری به خوبی صورت گرفته باشد، ارزشی نزدیک به یک و در غیر اینصورت ارزشی نزدیک به صفر خواهد داشت. برای استخراج شاخص‌های افشای عملکرد پایداری به گزارش فعالیت هیئت مدیره شرکت‌ها اتکا گردید و بر این اساس ۶۰ شاخص برای ابعاد پایداری تعریف گردید.

پنج ویژگی شاخص‌های عملکرد پایداری عبارتند از:

الف) قابل مقایسه بودن و قابلیت اندازه‌گیری.

ب) معنی دار بودن.

ج) جامعیت.

د) تداوم.

و) شفافیت.

ی) کارایی.

سطح افشای عملکرد پایداری شرکت طبق پژوهش بزرگر و کناری (۱۳۹۵) با استفاده از روابط زیر محاسبه می‌گردد:

$$SUS = CSPECOD + CSPSD + CSPED$$

$$= \frac{\text{کل اقلام افشا شده بعد اقتصادی}}{\text{تعداد کل اقلام قابل افشا بعد اقتصادی}} = \text{افشای عملکرد اقتصادی شرکت}$$

¹ Al-Brecht

$$\text{افشای عملکرد اجتماعی شرکت} = \frac{\text{کل ارقام افشا شده بعد اجتماعی}}{\text{تعداد کل ارقام قابل افشا بعد اجتماعی}}$$
$$\text{افشای عملکرد زیست محیطی} = \frac{\text{کل ارقام افشا شده بعد زیست محیطی}}{\text{تعداد کل ارقام قابل افشا بعد زیست محیطی}}$$

در روابط بالا کل ارقام افشا شده بیانگر جمع نمرات دریافتی هر شرکت بر اساس شاخص های سه بخش فوق و تعداد کل ارقام قابل افشا بیانگر جمع نمرات قابل دریافت شرکت ها است. شاخص های هر بخش دارای وزن های یکسانی هستند. بر این اساس، جمع نمرات قابل دریافت (مخرج کسر) برابر ۶۰ است. به عبارتی حداکثر نمره افشای دریافتی شرکت ها برابر با ۶۰ است و چنانچه بیش از نصف باشد، سطح افشا نزدیک به عدد یک و مناسب بوده است و در غیر اینصورت نزدیک به صفر و افشا نمره ضعیف می گردد.

تداوم سود (EP)

برابر است با تداوم سود شرکت i در سال t که برای اندازه گیری تداوم سود شرکت ها به پیروی از اسکینر و سولتز^۱ (۲۰۱۱) در ابتدا با استفاده از اطلاعات واقعی سود سال جاری و سود سال آتی، معادله رگرسیونی زیر تخمین زده شده و سپس با استفاده از مقادیر تخمین زده شده و سود واقعی سال جاری، مقادیر برآورد شده سود سال آتی به عنوان مقدار تداوم سود محاسبه شده است. برای اندازه گیری این متغیر از معادله زیر استفاده شده است:

$$\text{Earnings}_{it+1} = \alpha_0 + \alpha_1 \text{Earnings}_{it} + \varepsilon_{it}$$

که در آن Earnings_{it+1} برابر با سود سال آتی شرکت i و Earnings_{it} برابر با سود سال جاری شرکت i می باشد.

متغیرهای کنترلی

بازده کل دارایی ها: قابلیت شرکت ها در استفاده از دارایی ها، بدون در نظر گرفتن سیاست تأمین مالی شرکت ها می باشد که یک شاخص از چگونگی سودآوری شرکت ها می باشد. این نسبت از تقسیم درآمد خالص بر کل دارایی ها بدست می آید.

بازده حقوق صاحبان سهام: جهت محاسبه کمیته حسابرسی در پژوهش حاضر از معیار استقلال کمیته حسابرسی که برابر است با نسبت اعضای مستقل بر کل اعضای کمیته حسابرسی بدست می آید.

اندازه شرکت: به منظور کنترل اثر اندازه شرکت ها، از لگاریتم طبیعی کل دارایی ها استفاده خواهد شد.

اهرم مالی: از تقسیم بدهی های بلند مدت به کل دارایی ها بدست می آید.

یافته ها

آمار توصیفی متغیرها

¹ Skinner and Sultz

جدول (۱): شاخص‌های توصیفی متغیرها

پنل الف: متغیرهای پیوسته							
متغیرها	کیفیت سود	جریان نقد آتی	تدوام سود	بازده دارایی	بازده حقوق صاحبان سهام	اندازه شرکت	اهرم مالی
میانگین	-۰,۰۳	۰,۱۱	۲۵۶۹۸۲	۰,۱۲۴	۰,۳۲۳	۱۴,۶۲	۰,۶۱۰
میانه	-۰,۰۲	۰,۰۹	۲۳۱۴۵۹	۰,۱۱۱	۰,۲۹۱	۱۴,۳۸	۰,۶۰۵
بیشترین	۰,۳	۰,۳۳	۳۵۶۷۳۲۷	۰,۶۰۹	۱,۹۵۰	۱۹,۲۱	۱,۸۰۵
کمترین	-۰,۲۹	-۰,۰۵	-۵۰۲۷۵۶۵	-۰,۷۸۱	-۱,۶۷۰	۱۱,۲۵	۰,۱۰۶
انحراف معیار	۰,۱۶	۰,۱۰	۷۱۲۰۳۵	۰,۱۵۰	۰,۴۳۴	۱,۳۲	۰,۲۳۴
پنل ب: متغیرهای گسسته							
متغیر	نوع طبقه		فراوانی		درصد		
عملکرد پایداری	۰		۱۱۴۶		۵۶٪		
	۱		۹۰۰		۴۴٪		

با نگاهی به جدول (۱) می‌توان دریافت که میانگین و میانه عمده متغیرها فاصله چندانی باهم ندارند و هر چه مقدار میانگین یک متغیر به میانه‌ی آن نزدیک باشد، توزیع آن متغیر به توزیع نرمال نزدیک‌تر است که در توزیع نرمال، میانگین و میانه بر یکدیگر منطبق هستند. که در بین متغیرها، تدوام سود با مقدار (۲۵۶۹۸۲) دارای بیشترین میانگین و کیفیت سود با مقدار (۰/۰۳-) دارای کمترین میانگین است. و با توجه به پنل ب، درصد فراوانی عملکرد پایداری برابر با ۴۴٪ است که نشان دهنده این می‌باشد که ۴۴٪ درصد شرکت‌ها یعنی حدود ۹۰۰ شرکت دارای عملکرد پایداری هستند.

آزمون نرمال بودن

نرمال بودن متغیرها (به‌خصوص متغیر وابسته در مدل‌های رگرسیونی)، شرط اولیه انجام کلیه آزمون‌های پارامتریک می‌باشد.

جدول (۲): آزمون جارک- برا

نام متغیر	سطح معناداری	نتیجه
عملکرد پایداری	۰,۰۰۰۰۰	توزیع نرمال دارد
کیفیت سود	۰,۰۰۰۰۰	توزیع نرمال دارد
تدوام سود	۰,۰۰۰۰۰	توزیع نرمال دارد
جریان نقد آتی	۰,۰۰۰۰۰	توزیع نرمال دارد
بازده حقوق صاحبان سهام	۰,۰۰۰۰۰	توزیع نرمال دارد
اهرم مالی	۰,۰۰۰۰۰	توزیع نرمال دارد
اندازه شرکت	۰,۰۰۰۰۰	توزیع نرمال دارد
بازده دارایی	۰,۰۰۰۰۰	توزیع نرمال دارد

به‌منظور بررسی نرمال بودن متغیرهای پژوهش از آزمون جارک- برا استفاده شده است. نتایج حاصل در جدول ۲ نشان می‌دهد که سطح معنی‌داری متغیرهای پژوهش بیشتر از ۵ درصد می‌باشد. لذا داده‌ها از توزیع نرمال برخوردار هستند.

آزمون مانایی

مانایی یا نامایی تأثیر اساسی بر توزیع آن متغیر و همچنین بر مدل مورد مطالعه داشته باشد. اجرای مدل رگرسیون با متغیرها و سری‌های غیر مانا ممکن است نتایج کاذب ارائه کند. برای شناسایی مانایی متغیرها معمولاً از آزمون ریشه‌ی واحد^۱ استفاده می‌شود. مهم‌ترین آزمون‌هایی که در ساختار داده‌های ترکیبی برای مانایی متغیرها به کار می‌رود شامل آزمون لوین، لین و چیو^۲ و آزمون ایم، پسران و شین^۳ است؛ که در پژوهش حاضر از آزمون لوین، لین و چیو برای بررسی مانایی متغیرها استفاده شده است. نتایج آزمون انجام‌شده در ارتباط با مانایی متغیرهای تحقیق در جدول (۳) ارائه شده است.

جدول (۳): خلاصه نتایج آزمون ریشه‌ی واحد-آزمون لوین، لین و چیو

متغیرها	آماره آزمون	سطح معناداری	نتیجه
عملکرد پایداری	-۶/۲۱	۰/۰۰	مانا
کیفیت سود	-۸/۴۸	۰/۰۰	مانا
تداوم سود	-۷/۱۴	۰/۰۰	مانا
جریان نقد آتی	-۶/۶۱	۰/۰۰	مانا
بازده دارایی	-۵/۷۸	۰/۰۰	مانا
اهرم مالی	-۶/۶۵	۰/۰۰	مانا
بازده حقوق صاحبان سهام	-۱۰/۱۲	۰/۰۰	مانا
اندازه شرکت	-۱۶/۳۳	۰/۰۰	مانا

خود هم انباشتگی داده‌ها

هرچند شرط مانایی متغیرهای یک رابطه رگرسیونی را می‌توان از طریق تفاضل‌گیری تأمین کرد، اما کار خاصی برای حفظ اطلاعات بلندمدت در رابطه با سطح متغیرها نمی‌توان انجام داد. اینجاست که هم انباشتگی به کمک ما می‌آید تا بتوان رگرسیونی را بدون هراس از کاذب بودن بر اساس سطح متغیرها برآورد کرد. به زبان ساده هم انباشتگی وقتی پیش می‌آید که دو سری زمانی روی یک طول موج حرکت کنند و در بلندمدت نمی‌توانند دور از هم حرکت کنند و برای آزمون وجود رابطه تعادلی بلندمدت بین دو متغیر یا چند متغیر، از تجزیه و تحلیل هم انباشتگی استفاده می‌شوند. در حقیقت هم انباشته بودن چند متغیر به معنای وجود رابطه‌ای بلندمدت و معنادار و غیر تصادفی بین این متغیرها است. برای بررسی هم انباشتگی در داده‌های ترکیبی، سه آزمون پدرونی، کائو و فیشر (ژوهانسون تعدیل‌شده) قابل اجرا هستند؛ که در تحقیق حاضر از آزمون کائو استفاده شده است. فرض‌های آماری آزمون هم انباشتگی به شرح زیر است:

فرضیه صفر (H_0): رابطه خطی بین متغیرها در بلندمدت دارای هم انباشتگی نیست.

فرضیه مقابل (H_1): رابطه خطی بین متغیرها در بلندمدت دارای هم انباشتگی است.

جدول (۴): نتایج آزمون هم انباشتگی

روش آزمون	آماره آزمون	Prob	نتیجه آزمون
کائو (Kao) مدل اول	-۱۱/۵۳	۰/۰۰	فرضیه صفر رد می‌شود
کائو (Kao) مدل دوم	-۱۲/۳۲	۰/۰۰	فرضیه صفر رد می‌شود
کائو (Kao) مدل سوم	-۱۰/۶۶	۰/۰۰	فرضیه صفر رد می‌شود

¹ Unit Root Test

² Levin, Lin and Chu

³ Im, Pesaran and Shin

با توجه به نتایج آزمون کائو، مشاهده می‌شود که فرض صفر آزمون رد شده و ترکیب خطی متغیرهای مورد بررسی دارای هم انباشتگی است ($Prob < 5\%$)؛ بنابراین، می‌توان با اطمینان از عدم ایجاد رگرسیون کاذب مدل مورد نظر را در سطح مقادیر برآورد کرد.

آزمون ناهمسانی واریانس

بررسی نتایج حاصل از آزمون ناهمسانی واریانس که با آزمون وایت انجام شد، نشان می‌دهد که سطح معنی‌داری مقدار آماره، برای مدل تحقیق در سطح خطای کمتر از ۵ درصد، کوچک‌تر از ۰/۰۵ و معنی‌دار است، به عبارت دیگر فرضیه H_0 مبنی بر همسانی واریانس جملات خطا رد می‌شود، یعنی جملات خطا از واریانس همسانی برخوردار نمی‌باشند (جدول ۵).

جدول (۵): آزمون همسانی واریانس

آزمون وایت	مقدار آماره	سطح معنی‌داری
مدل اول	۳/۰۴	۰/۰۰
مدل دوم	۳/۳۲	۰/۰۰
مدل سوم	۳/۲۲	۰/۰۰

برای تخمین الگوهای اقتصادی، روش‌های متفاوتی وجود دارد. با لحاظ کردن فروض کلاسیک، روش حداقل مربعات معمولی (OLS) بر اساس قضیه گاوس-مارکف بهترین تخمین زننده خطی بدون تورش است؛ اما در صورت وجود ناهمسانی واریانس دیگر روش حداقل مربعات معمولی (OLS) روش مناسبی برای تخمین نیست که از این رو با وزن دادن (Cross-section weights) به رفع آن پرداخته و مدل مناسب برای تخمین آزمون فرضیه‌ها روش حداقل مربعات تعمیم یافته (GLS) خواهد بود.

آزمون هم خطی

هم خطی به معنای وجود رابطه شدید بین متغیرهای مستقل و کنترلی موجود در مدل می‌باشد. در صورت وجود هم خطی، ضرایب برآوردی الگو دارای خطای معیار بالایی خواهد بود و در نتیجه این مسأله باعث می‌شود که تعداد متغیرهای معنی‌دار در معادله کاهش یابد. در این معادله برای بررسی عدم وجود هم خطی از معیار عامل تورم واریانس (VIF) استفاده شد. وقتی که شاخص تورم واریانس کمتر از ۱۰ باشد، نشان دهنده عدم وجود هم خطی می‌باشد. با توجه به آزمون معیار تورم واریانس، نتایج نشان می‌دهد که مقادیر عامل تورم واریانس برای هر یک از متغیرهای توضیحی مدل تحقیق ارائه شده کمتر از ۱۰ می‌باشند؛ بنابراین، مشکل هم خطی در مدل وجود ندارد.

انتخاب الگوی مناسب برای مدل رگرسیون

در استفاده از داده‌های ترکیبی از مدل‌های مختلفی برای آزمون فرضیه‌ها استفاده می‌شود. این مدل‌ها شامل روش‌هایی مانند مدل اثر ثابت، مدل اثر تصادفی، مدل رگرسیون به‌ظاهر نامرتب و مدل داده‌های تلفیقی است. همچنین، آزمون‌هایی برای تعیین نوع مدل متناسب با داده‌های تحقیق، مانند آزمون چاو (F)، هاسمن و بروش پاگان وجود دارد. برای انتخاب روش مناسب برای تخمین مدل‌های مزبور در مقاطع و دوره‌های زمانی مختلف داده‌های ترکیبی، از آزمون F مقید (چاو) استفاده شده است؛ که خروجی آزمون در جدول ۶ نشان داده شده است. فرض‌های مربوط به آزمون چاو به شرح زیر است:

فرضیه صفر (H_0): همه‌ی عرض از مبدأها در مدل باهم برابرند (ساختار Pool).

فرضیه مقابل (H_1): حداقل یکی از عرض از مبدأها با بقیه متفاوت است (ساختار Panel).

جدول (۶): نتایج آزمون چاو (F مقید) در بررسی مدل فرضیات تحقیق

نوع آزمون	نتیجه آزمون چاو	p-value	آماره F	آزمون چاو
داده‌های ترکیبی Panel date	H_0 رد می‌شود	۰/۰۰	۱۱۶/۰۵	مدل اول
داده‌های ترکیبی Panel date	H_0 رد می‌شود	۰/۰۰	۱۰۱/۱۱	مدل دوم
داده‌های ترکیبی Panel date	H_0 رد می‌شود	۰/۰۰	۱۲۱/۰۱	مدل دوم

برای انتخاب از میان طرح پنل یا رگرسیون تجمیع شده (تلفیقی) از آزمون F (چاو) استفاده شد به طوری که سطح معناداری آزمون F اگر کمتر از ۵ درصد باشد، پنل انتخاب می‌شود. همانطور که در خروجی آزمون F مشاهده می‌نمائید فرضیه صفر مدل رد شده و پنل انتخاب می‌شود. برای انتخاب از میان روش‌های پنل از آزمون هاسمن استفاده می‌کنیم. در صورتی سطح معناداری آزمون هاسمن بیشتر از ۵ درصد باشد، مدل اثرات تصادفی و در صورتی که سطح معناداری آزمون هاسمن کمتر از ۵ درصد باشد، مدل اثرات ثابت انتخاب می‌شود؛ خروجی آزمون هاسمن به شرح جدول ۷ می‌باشد.

جدول (۷): نتایج آزمون هاسمن در بررسی مدل فرضیات تحقیق

نوع آزمون	نتیجه آزمون هاسمن	p-value	آماره	آزمون هاسمن
اثرات ثابت	H_0 رد می‌شود	۰/۰۰	۲۲/۱۰	مدل اول
اثرات ثابت	H_0 رد می‌شود	۰/۰۰	۲۵/۲۳	مدل دوم
اثرات ثابت	H_0 رد می‌شود	۰/۰۰	۲۱/۱۱	مدل دوم

بررسی آزمون فرضیه‌های پژوهش

فرضیه اول: بین کیفیت سود و جریان نقد آتی رابطه معناداری وجود دارد.

جدول (۸): نتایج تخمین فرضیه اول تحقیق

متغیرها	ضرایب	انحراف استاندارد ضرایب	آماره t	سطح معناداری
کیفیت سود	۰.۰۲۱۷۹۹	۰.۰۰۸۴۱۷	۲.۵۹۰۰۰۰	۰.۰۰۹۹
بازده دارایی	۰.۳۵۰۴۶۴	۰.۱۸۳۰۹۷	۱.۹۱۴۰۸۸	۰.۰۵۶۲
بازده حقوق صاحبان سهام	۰.۱۰۵۰۶۹	۰.۰۵۵۴۷۹	۱.۸۹۳۸۳۰	۰.۰۵۸۹
اندازه شرکت	-۰.۰۵۵۸۳۳	۰.۰۳۶۶۸۷	-۱.۵۲۱۸۸۴	۰.۱۲۸۷
اهرم مالی	۰.۰۸۶۰۶۱	۰.۱۲۲۴۳۷	۰.۷۰۲۹۰۴	۰.۴۸۲۵
عرض از مبدأ	-۱.۲۱۲۵۳۷	۰.۶۱۲۱۸۶	-۱.۹۸۰۶۷۰	۰.۰۴۸۲
ضریب تعیین	۰,۷۸			
آماره اف و سطح معناداری آن	(۰,۰۰۰) ۲۳۶,۶۱			
دوربین واتسون	۲,۱۵			

در بررسی معنی‌دار بودن کل مدل با توجه به اینکه سطح معناداری آماره F از ۱ درصد کوچک‌تر است (۰/۰۰) لذا مدل معنی‌دار بوده و فرضیه H_1 آزمون F در سطح اطمینان ۹۹ درصد پذیرفته می‌شود. ضریب تعیین مدل نیز گویای آن است که ۰/۷۸ درصد متغیر جریان نقد آتی، توسط متغیر توضیحی تبیین می‌گردد. علاوه بر این به منظور بررسی همبستگی جملات خطا باید به میزان آماره دوربین واتسون توجه نمود. چون مقدار آن ۲/۱۵ بین بازه قابل قبول قرار دارد، فرض همبستگی جملات خطا رد می‌شود. با توجه به نتایج آزمون فرضیه، متغیر کیفیت سود با توجه به اینکه سطح معناداری آن کمتر از ۵ درصد است، که نشان‌دهنده رابطه معنادار با جریان نقد آتی است. همچنین متغیرهای کنترلی بازده دارایی

بازده حقوق صاحبان سهام با توجه به سطح معناداری کمتر از ۱۰ درصد در سطح اطمینان ۹۰ درصد رابطه معناداری با جریان نقد آتی دارند. اما اندازه شرکت و اهرم مالی به سطح معناداری بزرگتر از ۵ درصد رابطه معناداری با جریان نقد آتی ندارد.

فرضیه دوم: عملکرد پایداری شرکت بر رابطه بین کیفیت سود و جریان نقد آتی تأثیر معناداری دارد.

جدول (۹): نتایج تخمین فرضیه تحقیق

متغیرها	ضرایب	انحراف استاندارد ضرایب	آماره t	سطح معناداری
کیفیت سود	۱.۰۴۵۹۵۵	۰.۰۴۸۲۹۵	۲۱.۶۵۷۷۱	۰.۰۰۰۰
عملکرد پایداری	۰.۹۷۹۹۴۲	۰.۲۴۶۱۶۱	۳.۹۸۰۹۰۰	۰.۰۰۰۰۱
عملکرد پایداری*کیفیت سود	۰.۰۸۲۶۳۸	۰.۰۱۶۹۷۱	۴.۸۶۹۲۵۶	۰.۰۰۰۰
بازده دارایی	۰.۸۷۲۷۸۲	۰.۰۱۱۲۵۸	۷۷.۵۲۵۲۲	۰.۰۰۰۰
بازده حقوق صاحبان سهام	-۰.۰۱۹۵۹۰	۰.۰۰۸۸۶۹	-۲.۲۰۸۱۱۲	۰.۰۲۷۷
اندازه شرکت	-۰.۲۵۳۹۹۵	۰.۳۷۲۸۲۴	-۰.۶۷۹۴۵۳	۰.۴۹۷۱
اهرم مالی	-۱.۵۱۶۲۵۸	۲.۱۵۲۷۵۱	-۰.۷۰۴۳۳۵	۰.۴۸۱۵
عرض از مبدا	۰.۰۲۳۵۳۶	۰.۰۰۸۱۳۳	۲.۸۹۳۷۹۴	۰.۰۰۳۹
ضریب تعیین	۰.۷۲			
آماره اف و سطح معناداری آن	۲۲۱.۶۱ (۰.۰۰۰)			
دوربین واتسون	۲.۰۲			

در بررسی معنی دار بودن کل مدل با توجه به اینکه سطح معناداری آماره F از ۱ درصد کوچکتر است (۰/۰۰) لذا مدل معنی دار بوده و فرضیه H₁ آزمون F در سطح اطمینان ۹۹ درصد پذیرفته می شود. ضریب تعیین مدل نیز گویای آن است که ۰/۷۲ درصد متغیر جریان نقد آتی، توسط متغیر توضیحی تبیین می گردد. علاوه بر این به منظور بررسی همبستگی جملات خطا باید به میزان آماره دوربین واتسون توجه نمود. چون مقدار آن ۲/۰۲ بین بازه قابل قبول قرار دارد، فرض همبستگی جملات خطا رد می شود. با توجه به نتایج آزمون فرضیه، متغیر تعاملی عملکرد پایداری*کیفیت سود با توجه به اینکه سطح معناداری آن کمتر از ۵ درصد است، که نشاندهنده رابطه معنادار با جریان نقد آتی است. همچنین متغیرهای کنترلی بازده دارایی بازده حقوق صاحبان سهام با توجه به سطح معناداری کمتر از ۵ درصد در سطح اطمینان ۹۵ درصد رابطه معناداری با جریان نقد آتی دارند. اما اندازه شرکت و اهرم مالی به سطح معناداری بزرگتر از ۵ درصد رابطه معناداری با جریان نقد آتی ندارد.

فرضیه سوم: تداوم سود بر رابطه بین کیفیت سود و جریان نقد آتی تأثیر معناداری دارد.

جدول (۱۰): نتایج تخمین فرضیه تحقیق

متغیرها	ضرایب	انحراف استاندارد ضرایب	آماره t	سطح معناداری
کیفیت سود	۰.۱۴۸۳۱۰	۰.۰۲۷۶۷۵	۵.۳۵۸۹۸۵	۰.۰۰۰۰
تداوم سود	۰.۰۶۱۴۹۰	۰.۰۱۷۷۰۸	۳.۴۷۲۴۷۵	۰.۰۰۰۰۶
تداوم سود*کیفیت سود	۰.۱۱۹۲۹۳	۰.۰۳۷۹۶۴	۳.۱۴۲۲۶۴	۰.۰۰۱۸
بازده دارایی	-۰.۲۸۸۵۷۵	۰.۰۵۳۲۶۱	-۵.۴۱۸۱۵۰	۰.۰۰۰۰
بازده حقوق صاحبان سهام	-۰.۱۵۹۹۲۸	۰.۰۶۲۲۲۰	-۲.۵۷۰۳۶۱	۰.۰۱۰۴
اندازه شرکت	۰.۰۴۵۷۶۵	۰.۰۶۷۹۶۸	۰.۶۷۳۳۳۳	۰.۵۰۱۰
اهرم مالی	۰.۰۲۶۸۳۶	۰.۰۲۹۱۴۲	۰.۹۲۰۸۸۳	۰.۳۵۷۵
عرض از مبدا	۱.۸۹۱۵۹۳	۰.۳۳۵۱۰۷	۵.۶۴۴۷۴۵	۰.۰۰۰۰
ضریب تعیین	۰.۶۵			

آماره اف و سطح معناداری آن	۲۱۱,۰۵ (۰,۰۰۰)
دوربین واتسون	۱,۵۸

در بررسی معنی دار بودن کل مدل با توجه به اینکه سطح معناداری آماره F از ۱ درصد کوچکتر است (۰/۰۰) لذا مدل معنی دار بوده و فرضیه H₁ آزمون F در سطح اطمینان ۹۹ درصد پذیرفته می شود. ضریب تعیین مدل نیز گویای آن است که ۰/۶۵ درصد متغیر جریان نقد آتی، توسط متغیر توضیحی تبیین می گردد. علاوه بر این به منظور بررسی همبستگی جملات خطا باید به میزان آماره دوربین واتسون توجه نمود. چون مقدار آن ۱/۵۸ بین بازه قابل قبول قرار دارد، فرض همبستگی جملات خطا رد می شود. با توجه به نتایج آزمون فرضیه، متغیر تعاملی سود*کیفیت سود با توجه به اینکه سطح معناداری آن کمتر از ۵ درصد است، که نشاندهنده رابطه معنادار با جریان نقد آتی است. همچنین متغیرهای کنترلی بازده دارایی بازده حقوق صاحبان سهام با توجه به سطح معناداری کمتر از ۵ درصد در سطح اطمینان ۹۵ درصد رابطه معناداری با جریان نقد آتی دارند. اما اندازه شرکت و اهرم مالی به سطح معناداری بزرگتر از ۵ درصد رابطه معناداری با جریان نقد آتی ندارد.

بحث و نتیجه گیری

سود یکی از معیارهای ارزیابی عملکرد و ارزشیابی واحدهای تجاری، بر اساس مبنای حسابداری تعهدی به حساب می آید. همچنین منبع اصلی و مهم اطلاعات خاص ارائه شده در صورت های مالی نیز می باشد. بسیاری از تصمیم گیری های سرمایه گذاران بر مبنای سود گزارش شده اتخاذ می گردد. در ارزیابی عملکرد آتی شرکت، سود گزارش شده، معیار مناسب تری از سایر اطلاعات همچون سود تقسیمی و جریان وجوه نقد، به شمار می آید. در قراردادهای بدهی نیز برای تعیین ریسک اعتباری و مدل رتبه بندی از سود استفاده می گردد. عملکرد پایداری شرکت و مسئولیت اجتماعی شرکت نه تنها به دلیل افزایش آگاهی مصرف کنندگان، مقررات و راهبری شرکتی، بلکه همچنین به عنوان یک عامل برای بهبود عملکرد شرکت در بلندمدت، در طول دو دهه گذشته بسیار مورد توجه قرار گرفته و به مسئله مهمی در سطح جهان تبدیل شده است. در دهه اخیر مسئولیت اجتماعی تحت عنوان زیر مجموعه ای از عملکرد پایداری به الگوی مسلط و همه جانبه در زمینه کنترل و هدایت شرکت ها مبدل گشته است. بنابراین پایداری دارای اثر بالقوه بر شرکت می باشد. از طرفی نیز علاقه سرمایه گذاران در سرمایه گذاری اجتماعی مسئولانه که عمدتاً توجه آن به ابعاد سه گانه زیست محیطی، اجتماعی و اقتصادی معطوف می باشد، به طور قابل ملاحظه ای افزایش یافته است. در پی ایجاد و افزایش الزامات قانونی در زمینه عملکرد پایداری، همچنین رشد آگاهی عمومی، بحث داغ پایداری در کشورهای توسعه یافته از طرف شرکت ها، دولت ها، جامعه و مراکز علمی پژوهشی به طور چشمگیری پیگیری می شود. همه سودهای حسابداری گزارش شده دائمی نیستند. بعضی اجزای سودها خصوصاً بعضی از اجزای تعهدی بلندمدت و فعلی همانند برخی تجدید ساختارها، صلاحیتهای مدیریت، شناسایی سود، نگهداری سهم و یا تغییر در اصول و روش های حسابداری فقط دارای تأثیر کوتاه مدت بر روی سودها بوده و یا تأثیر آن ها فقط یک مرتبه می باشد. در نتیجه سودهایی که دارای عناصر به شدت زودگذر هستند ممکن است دارای اثرات محدودی در ارزشگذاری باشند. بنابراین با توجه به موارد ذکر شده سوال زیر مطرح می شود که آیا بین عملکرد پایداری شرکت و تداوم سود بر ارتباط بین کیفیت سود و جریان نقد آتی رابطه معناداری وجود دارد؟ جامعه آماری شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران بین سال های ۱۳۹۰ تا ۱۴۰۰ و با استفاده از اطلاعات ۱۸۶ شرکت و روش رگرسیون خطی چند متغیره به آزمون فرضیه پرداخته شد که نتایج آزمون نشان داد با توجه به نتایج آزمون فرضیه، متغیر کیفیت سود با توجه به اینکه سطح معناداری آن کمتر از ۵ درصد است، که نشاندهنده رابطه معنادار با جریان نقد آتی است. با توجه به نتایج آزمون فرضیه، متغیر تعاملی عملکرد پایداری*کیفیت

سود با توجه به اینکه سطح معناداری آن کمتر از ۵ درصد است، که نشاندهنده رابطه معنادار با جریان نقد آتی است. با توجه به نتایج آزمون فرضیه، متغیر تعاملی مداوم سود*کیفیت سود با توجه به اینکه سطح معناداری آن کمتر از ۵ درصد است، که نشاندهنده رابطه معنادار با جریان نقد آتی است.

منابع

- ✓ اعتمادی، حسین، شفاخیری، نصیبه، (۱۳۹۰)، تأثیر جریان‌های نقد آزاد بر مدیریت سود و نقش کمیته حسابرسی در آن. فصلنامه علمی پژوهشی حسابداری مالی، دوره ۳، شماره ۱۰، صص ۱۸-۴۲.
- ✓ باباجانی، جعفر، خنکا، عبدالخالق، (۱۳۹۱)، ضرورت تشکیل کمیته حسابرسی و استقرار واحد حسابرسی داخلی در شهرداری‌های کلان‌شهرها برای ارتقاء سطح مسئولیت پاسخگویی، فصلنامه مطالعات تجربی حسابداری مالی، دوره ۱۰، شماره ۳۳، صص ۱-۱۹.
- ✓ بولو، قاسم، حساس یگانه، یحیی، مؤمنی، سهیل، (۱۳۹۱)، تأثیر تجدید ارائه صورتهای مالی بر مدیریت سود و پایداری سود. فصلنامه مطالعات تجربی حسابداری مالی، دوره ۱۰، شماره ۳۳، صص ۷۳-۹۶.
- ✓ حساس یگانه، یحیی، تقی زاده، سمیه، (۱۳۹۲)، ماهیت تجدید ارائه صورتهای مالی در ایران؛ براساس طبقه بندی GAO، فصلنامه پژوهش حسابداری، دوره ۳، شماره ۴، صص ۱-۱۴.
- ✓ حساس یگانه، یحیی، پاکیزه، کامران، (۱۳۸۶)، کیفیت گزارشگری مالی، حسابرسی و حاکمیت شرکتی، نشریه حسابداری، شماره ۱۸۲، صص ۴۰-۴۵.
- ✓ رحمانی، علی، نجف تومرای، المیرا، (۱۳۹۱)، تجدید ارائه صورت های مالی و ریسک اطلاعاتی، فصلنامه مطالعات تجربی حسابداری مالی، شماره ۳۴، صص ۳۳-۵۴.
- ✓ رحمانی، علی، نجف تومرای، المیرا، (۱۳۹۳)، تجدید ارائه صورتهای مالی و ریسک اطلاعاتی، دوره ۱۰، شماره ۴۳، صص ۳۳-۵۴.
- ✓ روستایی، مهسا، بذرافشان، آمنه، و کیلیان، مهدی، (۱۳۹۹)، نقش دستورالعمل کنترل‌های داخلی، کمیته حسابرسی و تخصص مالی هیئت‌مدیره بر رابطه تخصص مالی مدیرعامل و حق الزحمه حسابرسی، دانش حسابرسی، دوره ۲، شماره ۷۸، صص ۱۲۴-۱۴۱.
- ✓ زرین ساز سرخابی، فیروزه، نویدی عباسپور، ابراهیم، (۱۳۹۹)، بررسی تاثیر اثر بخشی کمیته حسابرسی و کیفیت حسابرسی بر کیفیت افشای داوطلبانه، نشریه چشم انداز حسابداری و مدیریت، دوره ۳، شماره ۳۱، صص ۷۵-۹۰.
- ✓ سلیمانی، غلامرضا، مقدسی، مینا، (۱۳۹۳)، نقش کنترل‌های داخلی، حسابرس داخلی و کمیته حسابرسی در بهبود نظام راهبری شرکتی (حاکمیت) شرکتی، پژوهش حسابداری، دوره ۳، شماره ۴، صص ۶۳-۷۷.
- ✓ لاری دشت بیاض، محمود، قناد، مصطفی، فکور، حسین، (۱۳۹۶)، ویژگی‌های کمیته حسابرسی و تأخیر در گزارش حسابرسی، پژوهش‌های حسابداری مالی و حسابرسی، دوره ۱۰، شماره ۳۷، صص ۲۱۵-۲۴۱.
- ✓ محسنی، عبدالرضا، کریمی، رقیه، (۱۳۹۶)، شفافیت اطلاعات و تاثیر سطوح آن بر میزان پاسخگویی، کنفرانس ملی رهیافت‌های نو در مدیریت و حسابداری، تهران.
- ✓ مهرآذین، علیرضا، مسیح آبادی، ابوالقاسم، دهنوی، محمدعلی، (۱۳۹۱)، شفافیت اطلاعات و محتوای اطلاعاتی سود، دوره ۳، شماره ۸، صص ۱۱۳-۱۳۰.

- ✓ مهرانی، ساسان، عبادی نقرلو، رؤیا، حسین زاده، سهراب، (۱۳۹۹)، بررسی تأثیر ویژگی‌های کمیته حسابرسی و ارائه گزارش کنترل‌های داخلی بر کیفیت سود، مجله پیشرفت‌های حسابداری دانشگاه شیراز، دوره ۱۲، شماره ۱، صص ۲۹۹-۳۲۲.
- ✓ نظری، هیراد، تحریری، آرش، براتی، سمیه، (۱۳۹۹)، کمیته حسابرسی و کیفیت گزارشگری مالی: ماده ۱۰ دستورالعمل کنترل‌های داخلی مصوب ۱۳۹۱ سازمان بورس اوراق بهادار تهران، دانش حسابرسی، دوره ۲۰، شماره ۷۸، صص ۱۷۷-۱۹۹.
- ✓ وزیری، نیلوفر، (۱۴۰۰)، تأثیر تحصیلات هیئت مدیره بر عملکرد زیست محیطی با تأکید بر شفافیت اطلاعاتی، نشریه چشم انداز حسابداری و مدیریت، دوره ۴، شماره ۳۸، صص ۱۳۵-۱۴۸.
- ✓ Abbot, L. , Parker, S. , and Peter, G. (2004). Audit Committee Characteristics And Restatements. *Auditing: A journal Of Practice And Theory*, 23(1), 69-87.
- ✓ Abdullah, S. , Mohamad, Yusof. , N. and Mohamad, Nor. (2010). Financial Restatements and Corporate Governance among Malaysian Listed Companies. *Managerial Auditing Journal*, Vol. 25, 526-552.
- ✓ Agrawal. , A and Chadha. (2005). Corporate Governance and Accounting Scandals, *Journal of Law and Economics*, Vol 48, 371-406.
- ✓ Al-Musali, M.A., Helmi Qeshta, M., Al-Attafi, Abood, M.A., Al-Ebel, M. (2019). Ownership structure and audit committee effectiveness: evidence from top GCC capitalized firms. *International Journal of Islamic and Middle Eastern Finance and Management*
- ✓ Ben Kwame Agyei-Mensah, (2018), The effect of audit committee effectiveness and audit quality on corporate voluntary disclosure quality, *African Journal of Economic and Management Studies*, <https://doi.org/10.1108/AJEMS-04-2018-0102>.
- ✓ Blue Ribbon Committee, (1999), "The Report and Recommendations of the Blue Ribbon Committee on Improving the Effectiveness of Corporate Audit Committees", New York: New York Stock Exchange and National Association of Securities Dealers.
- ✓ Brick, I.E. and Chidambaran, N.K. (2010). Board meetings, committee structure, and firm value. *Journal of Corporate Finance*, 16, pp. 533-553.
- ✓ Cadbury Report, (1992), "Report of the Committee on the Financial Aspects of Corporate Governance", London: Gee.
- ✓ Cross, M. B., E. L. Robinson, K. J. Salhus, J. A. Zapralka, & W. C. Pickering. (2004). *Restatement of Financial Statement: Selected Legal and Accounting Issues*. Washington, DC.
- ✓ Elzeban, L. , and Sawan, N. (2015). The impact of audit committee characteristics on the implementation of internal audit recommendations, 24, 61-71.
- ✓ Files, R. , Sharp, NY. and Thomson, A.M. (2014). Empirical evidence on repeat restatements, *Accounting Horizons*, Vol. 28, 93-321.
- ✓ Habib, A. , and Bhuiyan, M.B.U.(2016). Problem directors on the audit committee and financial reporting quality.
- ✓ Hamdan, A. M., Al-Hayale, T. H. and Emad Mohammed Aboagela, E. M., (2012). The Impact of Audit Committee Characteristics on Accounting Conservatism: Additional Evidence from Jordan J. King Saud Univ., Vol. 24, pp. 1-15.
- ✓ Jiang, H. , Habib. , A and Zhou, D. (2015); "Accounting restatements and audit quality in China", *Advances in Accounting incorporating Advances in International Accounting*, Vol. 31, pp. 125-135.
- ✓ Menon, K. and Williams, J. (1994). "The Use of Audit Committees for Monitoring", *Journal of Accounting and Public Policy*, 13: 121-139.

- ✓ Persons, o. s.(2009). Audit committee characteristics and earlier voluntary ethics disclosure among fraud and no-fraud firms,284-297.
- ✓ Petra, S. T, (2006), “Corporate Governance Reforms: Fact or Fiction?”, Corporate Governance: An International Review, Vol. 6, No. 2, PP. 107–15.
- ✓ Rich, K. T. (2009). Audit Committee Accounting Expertise and Changes in Financial Reporting Quality . phd dissertation. Department of Accounting and the Graduate School of the University of Oregon.
- ✓ Romanus, RN. , Maher, JJ. and Fleming, D.M. (2008). Auditor industry specialization, audit changes, and accounting restatements, Accounting Horizons, Vol. 22, No 4, 389–413.
- ✓ Sawyer, LB, Dittenhofer, MA & Scheiner JH. 2003. Sawyer’s internal auditing: the practice of modern internal auditing. 5th edition. Altemonte Springs, Fla: Institute of Internal Auditors.
- ✓ Sun, Jerry. , and Lan, George. , and Liu, Guoping. (2014). Independent audit committee characteristics and real earning managements.
- ✓ Wang, Z., Chen, M.H., Chin, C.L., Zheng, Q. (2017). Managerial ability, political connections, and fraudulent financial reporting in China. Journal of Accounting and Public Policy, 36(2), 141 162.
- ✓ Wilson, Earl R. Hay, Leon E. & Kattelus, Susan C (2000), Accounting for governmental and nonprofit entities, Irwin:McGraw-Hill
- ✓ Woidtke, T. Yeh, Y.H. (2013),The role of the audit committee and the informativeness of accounting earnings in East Asia, Pacific-Basin Finance Journal 23 pp. 1–24.

